

OUDHEIDKUNDIGE KRONIEK

In "De Gazet van Gent" van 29 mei 1922 schreef Alfons Van Werveke een stukje over

DE NIEUWE VAARTBRUG

Ze verbindt twee kaaien: de Elyseesche Velden, verlenging van de Noordkaai en de Palingshuizen. Ze ligt op het westelijk uiteinde van de Verbindingsvaart, gegraven om aan de schepen toe te laten rechtstreeks van de Brugsche Vaart naar de Terneusche Vaart of naar de Haven te varen en omgekeerd.

Reeds in 1853 en misschien vroeger nog sprak men over de wenschelijkheid die vaart te graven, welke niet alleen rechtstreeks nuttig is voor de scheepvaart, maar die ook de binnenwaters in de stad ontlast, en toelaat de bruggen veel minder te doen draaien dan vroeger, aldus het verkeer op straat minder belemmerende. Tot het graven van de Verbindingsvaart werd besloten bij koninklijk besluit van 3 Mei 1854. De onteigeningen, de studiën en de andere voorbereidende arbeid duurden acht jaren. De aanbesteding van het werk had plaats 21 December 1862 en men sloeg er de hand aan den 12 Januari 1863.

Achtien maand nadien moest men er mede gedaan maken en, inderdaad, in den loop van 1864 werd de vaart aan de scheepvaart overgeleverd. Een koninklijk besluit van 7 September 1864 stelde het tarief vast van de vaartrechten, die aan de brug moesten geïnd worden.

In een vorige verhandeling hebben wij gezegd, dat de Lieve de Wondelgemesche meerschen doorkruiste van aan het Gentsche Rabot tot aan de Wondelgembrug op de Terneusche vaart. De Nieuwe of Verbindingsvaart werd ook door de Wondelgemesche meerschen gegraven, maar in een andere richting, zoodat ze nagenoeg in haar midden de Lieve doorsnijdt. Welnu, de Lieve voerde het water van de meerschen af naar de Terneusche vaart. Dat mocht niet belet worden en daarom hield men de twee gedeelten van de Lieve onder de nieuwe vaart aan elkander door een duiker van 66 m. lang, 0.70 m. hoog en 0.70 m. breed.

Personen van zekeren leeftijd, die de Verbindingsvaart in hun kindsheid hebben zien graven, vertellen gewoonlijk, dat het werk is uitgevoerd om arbeid te verschaffen aan talrijke werkelozen, slachtoffers van de toen heerschende katoencrisis. Dat is echter niet zoo, wat reeds de hooger vermelde datums bewijzen.

Ziehier hoe de zaak ineen zit. De Vereenigde Staten van Amerika waren verdeeld in twee vijandige groepen. De Zuidelijke Staten waren partijgangers van het behoud der slavernij. Die van het Noorden wenschten ze af te schaffen.

Toen een der hardnekkigste partijgangers van deze, Abraham Lincoln, tot voorzitter der republiek was verkozen, werd de scheuring volledig en barstte de oorlog uit.

Florida, Georgia, Alabama, Noord- en Zuid-Carolina, Missouri, Louisiana, Texas, Arkansas, Tennessee en een gedeelte van Virginia vormden het Zuidelijk Bondgenootschap, namen Richmond voor hoofdstad, verkozen Jefferson Davis tot voorzitter en richtten een leger in. Van de generaals der Noordelijken is Grant hier best gekend, van die der Zuidelijken, Lee. Na verschillende bloedige veldslagen, waarin nu eens het één, dan weer het ander leger overwinnaar bleef, werd de beslissende victorie, die een einde aan den oorlog stelde, door de Noordelijke Staten behaald in 1865. Zoo werd dan ook de slavernij afgeschaft. De nadeelige gevolgen van den binnenlandschen oorlog in de Vereenigde Staten van Amerika deden zich van den beginne af aan gevoelen in Europa en in 't bijzonder te Gent, waar 12.000 werklieden een bezigheid vonden in de katoennijverheid, die gespijst werd door het katoen der Zuidelijke Staten. Deze werden door de schepen der Noordelijken langs de zee ingesloten en konden niets naar Europa uitvoeren, zoodat onze fabrieken van grondstof beroofd, weldra moesten stilleggen. In den aanvang van 1862 waren er reeds 10.000 werkloozen. Den 28 Februari vaardigde het College van Burgemeester en Schepenen een oproep uit om de bevolking aan te sporen een gunstig onthaal te doen aan de inschrijvingslijsten, voor het verleenen van hulp, geopend door den Handels- en Nijverheidskring, waarbij zich het Bureel van Weldadigheid en ook het Gemeentebestuur hadden aangesloten. Wij hebben gezien, dat het graven van de Verbindingsvaart aanving 12 Januari 1863. Het is heel natuurlijk, dat een groot getal van de werkloozen, slachtoffers van de katoencrisis, aldaar een bezigheid vonden, en alzoo heeft men kunnen meenen, dat tot het graven van de vaart werd besloten om de ongelukkigen te helpen.
